

Jornades

L'exili republicà de 1939: la memòria universitària

10 i 11 de novembre de 2009
Universitat de Barcelona

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Tota societat que vulgui consolidar una democràcia moderna ha de donar un paper preeminent a l'elaboració científica i de l'alta cultura, així com a la universalització dels seus resultats i a la participació de la ciutadania. A Catalunya, aquest esforç modernitzador el van impulsar moviments d'ample abast com el republicà o el catalanista, sovint estretament lligats.

A la Universitat, l'intent modernitzador es va materialitzar en múltiples ocasions, des de la celebració del Primer Congrés Universitari Català de 1903 fins a l'elaboració d'un projecte d'estatut d'autonomia de la Universitat Catalana el 1919. Després del parèntesi de la Dictadura i amb l'adveniment de la República, finalment es va assolir l'autonomia universitària el 1933 i, amb ella, l'estructura d'un model institucional modern, català, científic i lligat a la resta del món.

Els impulsors d'aquella experiència van entendre la seva labor com una part essencial de la tasca de modernització i democratització general del país. És per això que, quan les tropes franquistes van culminar la seva brutal conquesta de Catalunya, l'exili universitari que provocaren es va convertir en una part molt sensible de l'anorreament general de tot el país, que aleshores tan sols començava.

Amb aquestes jornades volem retre l'obligat homenatge a aquells universitaris que el 1939 es veieren forçats a emprendre el camí de l'exili, i que deixaren el país orfe d'una part molt important de la seva ciutadania. Volem reflexionar, a més, sobre el buit que deixaren a la Universitat i les dificultats que aquesta tingué per reprendre la seva activitat més o menys normalitzada. Finalment, volem estendre l'homenatge i la gratitud a la República de Mèxic, el país que va acollir més generosament aquelles persones, i analitzar la tasca que hi van desenvolupar els nostres universitaris.

Programa de les jornades

10 de novembre - Sala Gran, Facultat de Geografia i Història

10 h

Presentació i obertura a càrrec de:

Dra. M. Ángeles del Rincón, degana de la Facultat de Geografia i Història

Dr. Jordi Casassas, coordinador de les jornades

TAULA RODONA: *De l'exili a la represa universitària: un balanç.*

Participants: Jaume Claret (UPF); Adolfo Sotelo (UB); Jordi Sales (UB); Antoni Roca (UPC); Jacint Corbella (UB); Albert Balcells (UAB).

Moderador: Jordi Casassas (UB)

16 h 30

TAULA RODONA: *L'actuació dels universitaris a l'exili mexicà*

Participants: José Luis Vera (INAH); Raúl Moreno (CEFPSVLT); Fernando Serrano (CONACULTA); Javier Torroja (Orfeo Català de Mèxic); Sebastià Serra (UIB).

Moderador: Raúl Gutiérrez Lombardo (CEFPSVLT)

11 de novembre – Pavelló de la República i Aula Magna de l'Edifici Històric

11 h 30

Visita al Pavelló de la República de la UB (Av. Cardenal Vidal i Barraquer, 34-36) i als seus fons sobre la Guerra Civil i l'exili

19 h - Aula Magna de l'Edifici Històric de la UB (Gran Via de les Corts Catalanes, 585, 1a planta)

Homenatge als universitaris exiliats: la significació universitària, cultural i política de Pere Bosch Gimpera.

Hi intervindran:

Dr. Dídac Ramírez, Rector Magnífic de la Universitat de Barcelona

Francesc Gràcia (UB): *L'actuació de Pere Bosch Gimpera a Catalunya*

Mari Carmen Serra Puche (UNAM): *L'actuació de Pere Bosch Gimpera a Mèxic*

Hi col·laboren:

Vicerectorat de Relacions Internacionals i Institucionals de la UB

Vicerectorat d'Arts, Cultura i Patrimoni de la UB

Facultat de Geografia i Història de la UB

Grup d'Estudis d'Història de la Cultura i dels Intel·lectuals (Departament d'Història Contemporània de la UB)

Pavelló de la República (UB)

Instituto Nacional de Antropología e Historia - INAH (Mèxic, D.F.)

Universidad Nacional Autónoma de México – UNAM (Mèxic, D.F.)

Centro de Estudios Filosóficos, Políticos

y Sociales Vicente Lombardo Toledano (Mèxic, D.F.)

Orfeó Català de Mèxic